

Gebelerin Epidural Normal Doğum Hakkındaki Bilgi Düzeyleri

Seval Cambaz Ulas¹, Seçil Köken¹, Selda İldan Çalım¹, Hülya Demirci¹

Yayınlanma: 21.12. 2016

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü,

* Sorumlu yazar: Seçil Köken, E-mail: secil_koken_@hotmail.com

Özet

Amaç: Çalışma Manisa Doğumevine başvuran gebelerin epidural doğum hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın örnek büyüklüğü Manisa Morris Şinasi Doğum Kliniği Polikliniklerine 2013 yılındaki bir aylık ortalama başvuran gebe sayısı 5064 alınarak, Epi info programında %95 güven aralığında, 0,05 yanılma payı, %50 bilinmeyen prevalans ile 357 olarak hesaplandı (n=357). Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formuyla, yüz yüze görüşme tekniği ile toplandı. Araştırma verilerinin çözümlemesinde sayı, yüzde dağılımı ve ki kare testi kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan kadınların yaş ortalamalarının 37,15±12,14 olduğu, %31,9'unun ilkökul mezunu olduğu verilerine ulaşıldı. Kadınların doğurganlık bilgileri incelendiğinde ise %62,7'sinin daha önce doğum yaptığı ve bu doğumlar içinde %74,3'ünün normal doğum yaptığı tespit edildi. Gebelerin epidural doğum hakkındaki görüş ve bilgi düzeyleri incelendiğinde, %57,7'sinin epidural normal doğumu duymadığı, %72,1'inin epidural normal doğum hakkında hiç bilgi almadığı belirlendi. "Epidural normal doğum tanımı nedir?" sorusuna %37,8'inin belden uyuşturularak yapılan ağrısız normal doğum şeklinde yanıtlandı. Epidural normal doğumun anne üzerine etkileri hakkında %73,1'si, bebek üzerine etkileri hakkında ise %87,7'si herhangi bir fikri olmadığı yanıtını verdi.

Sonuç: Yapılan araştırma sonucunda, gebelerin epidural normal doğum hakkında bilgilerinin çok düşük düzeyde/yetersiz olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Epidural, Gebe, Doğum Analjezi

Abstract

Objective: The research was conducted in order to determine the level of knowledge about epidural births of pregnant women who applied to Manisa maternity hospital.

Methods: This research is a descriptive study. The sample size of this study is calculated as n=357 which is minimum sample size in Epi info program with 95% confidence interval and 5% margin of error and 50% unknown prevalence by assumed the monthly average number of pregnant women who applied to Polyclinics of Manisa Morris Sinasi Maternity Clinic as 5064 in 2014. Data of the research are collected by survey form with face to face interview method that was prepared by researchers. Percentage distribution of numbers is used for evaluation of data.

Results: Average ages of pregnant women included in this study is found as 37.15±12.14 and 31.9% of them are graduated from primary school. Examining of reproductive documentation of the pregnant women is shown that 62.7% of them have previously given birth and 74.3% of them have given vaginal delivery. It's found that 57.7% of pregnant women haven't heard epidural vaginal delivery; 72.1% of them have never had information about this issue. It's determined that 37.8% of pregnant women know the correct definition of epidural vaginal delivery. It's found that 73.1% of them don't know the effects of epidural delivery on mother and 87.7% of them don't know the effects of epidural delivery on child.

Conclusion: It's determined that the knowledge levels of pregnant women about epidural vaginal delivery is very poor..

Keywords: Epidural, Pregnancy, Labor Analgesia

GİRİŞ

Kadınların hayatları boyunca yaşayabilecekleri en şiddetli ağrılardan biri doğum ağrısıdır. Gebe kadınlar genellikle doğumda çekecekleri ağrının vereceği rahatsızlıktan korkarlar ve bu ağrı ile nasıl mücadele edeceklerinin planını yaparlar (1). Bu planlar sırasında ağrıyı hiç hissetmemek günümüzde daha baskın düşünce olmuştur. Bu nedenle de bazı anneler normal vajinal doğum yerine sezaryanı tercih ederken bazıları ise ağrısız doğumu istemektedirler (2). Ülkemizde sezaryen oranı 2011 yılında yaklaşık %47 iken, 2014 yılında %52,4 oranıyla bu tercihlerin ne kadar yüksek olduğunu bize göstermektedir (2,3,4). Yine de normal vajinal doğum yapmak isteyip te ağrı hissetmek istemeyen annelerde görmezden gelinemez. Ağrısız doğum olarak tanımlanan epidural normal doğum, doğum sırasında uterus kontraksiyonlarından kaynaklanan ağrıları azaltarak, kasılmaların gücünü etkilemeden doğum yapacak anneleri rahatlatmak amacıyla uygulanan bir yöntem olarak tanımlanmaktadır (5,6). Rahat bir doğum süreci

gerçekleşmesi nedeniyle zaman içinde "prenses doğum" olarak adlandırılmaya başlanmıştır (7). Bu yöntem ancak 1960'larda yaygınlaşmıştır (8). Ülkemizde ise; 1990 yılında uygulanmaya başlanan epidural anestezi kullanımı Amerika'da 1981'de %21 iken 2001'de %77'ye çıkmış, İngiltere'de ise 2008-2009 yıllarında %33 oranında uygulanmıştır (9). Latin-Amerika ülkelerinde yılda yaklaşık 11 milyon doğum olduğu ve vajinal doğumda %60 oranında epidural anestezi uygulandığı saptanmıştır. İtalya'da obstetrik ağrının giderilmesinde en sık kullanılan yöntem yine epidural analjezi iken Almanya'da bu oran %10-43 arasında tahmin edilmektedir. Türkiye'de ise Özel hastanelerde doğumda epidural analjezi kullanımı %35, üniversite hastanelerinde %11 olarak belirlenmiştir (8).

Epidural analjezide amaç, travayın erken döneminden doğuma kadarki süreçte ağrının ortadan kaldırılmaya çalışılmasıdır (1). Ağrısız doğum ve postoperatif

analjeziyi endikasyonları içerisinde sayabileceğimiz epidural anestezinin maternal endikasyonları hipertansiyon, maternal riskler, çoğul gebeliktir. Fetal endikasyonları ise; erken doğum, intrauterin gelişim geriliği, intrauterin fetal kayıp veya anomali, makad geliş, plasental yetmezlik, uterusun düzensiz kasılması sayılabilir (10-13). Kontrendikasyonları ise; gebenin yöntemi benimsemeyişi, sistemik veya girişimin yapılacağı yerde enfeksiyon, pıhtılaşma bozukluğu, sepsis, kafa içi basıncı artışıdır (12,13). Özellikle yoğun ağrı ve stres yaşayan annede, uzman kişiler tarafından uygun hastalara, uygun zamanlama ile yapıldığı takdirde, ağrıyı azaltarak güvenli ve konforlu bir doğum sağlamaktadır (10,11).

Her yöntem gibi epidural normal doğum yönteminin uygulanabilmesi için bazı şartların sağlanması gerekmektedir. Bunlar; serviksin 3-7 cm açılmış olması, düzenli uterus kontraksiyonu varlığı, baş geliş ve tek bebek olması ve 38-42 haftalık gebelik olması bunlardan birkaçıdır (7). Annenin doğum sırasında bilinçli olması, yenidoğanla hemen ilişki kurabilecek olması, epizyotomi tamiri ve postpartum muayenenin kolay ve ağrısız olması gibi çok sayıda avantajı olduğu belirtilmektedir (1). Her ne kadar epidural bloğun, doğumun ikinci dönemini uzattığı yönünde bulgular olsa da, bu problem hastaların daha önceden bilgilendirilmesi ve doğum eylemine aktif katılımlarının sağlanması ortadan kaldırılabılır (10,11). Epidural analjezinin eylemin aktif fazında uygulanması, iyi yapıldığı takdirde komplikasyon oranının çok düşük olması nedeniyle günümüzde doğum analjezisinde en çok tercih edilen yöntemdir (14). Ülkemizde de epidural analjezili normal doğum oldukça sık tercih edilmeye başlamıştır. Bu nedenle çalışma Manisa Doğumevine başvuran gebelerin epidural doğum hakkındaki bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmanın örnek büyüklüğü Manisa Morris Şinasi Doğum Kliniği Polikliniklerine 2013 yılındaki bir aylık ortalama başvuran gebe sayısı 5064 alınarak, Epi info programında %95 güven aralığında, 0,05 yanılma payı, %50 bilinmeyen prevalans ile n=357 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın örneğini araştırmaya katılmayı kabul eden ve Nisan-Mayıs 2014 tarihleri arasında gebe polikliniklere başvuran 2. ve 3. trimesterdeki gebeler oluşturmuştur. Araştırma için gerekli olan izinler; etik kurul, kurum izni ve katılımcıların sözlü onayı alınmıştır. Araştırmanın verileri ilgili literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formuyla, yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm gebelerin tanıtıcı özelliklerini sorgulayan 15 soru, ikinci bölüm ise epidural normal doğum bilgi düzeylerini, farkındalıkları ve tercihlerini belirlemek üzere 11 soru olmak üzere toplam 26 sorudan oluşmuştur. Gebelerin epidural normal doğum bilgi durumları toplam 5 soru ve her doğru yanıtı 1 puan verilerek toplam 13 puan üzerinden değerlendirilmiştir. Araştırma grubunun bilgi puan ortalaması 2,03±1,82 (Min:0,00, Max:8,00) olarak bulunmuştur. Buna göre ortalamanın üstünde puan alanlar “biliyor”, ortalamanın altında puan alanlar “bilmiyor” olarak kabul edilmiştir.

Araştırma verilerinin çözümlemesinde sayı, yüzde dağılımı ve ki kare testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Gebelerin Bazı Tanımlayıcı Özelliklerinin Dağılımı

Özellik	Sayı	%	
Yaş Ortalama± Standart sapma 27,11±5,70 (Min:17 Max:42)	17-25 yaş	153	42,9
	26-33 yaş	145	40,6
	34-42 yaş	59	16,5
Medeni durum	Evli	356	99,7
	Dul	1	0,3
Eğitim durumu	Okur-yazar değil	22	6,2
	Okur-yazar	19	5,3
	İlkokul	114	31,9
	Ortaokul	101	28,3
	Lise	74	20,7
Üniversite	27	7,6	
Gelir durumu	Düşük	68	19,0
	Orta	280	78,4
	Yüksek	9	2,5
Mesleği	Ev hanımı	301	84,3
	İşçi	23	6,4
	Memur	26	7,3
	Diğer	7	2,0
Yaşadığı yer	Merkez	271	75,9
	İlçe	65	18,2
	Köy	21	5,9
Toplam	357	100,0	

Araştırma kapsamına alınan kadınların sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde; kadınların %32,9'unun 28-37 yaş grubunda ve yaş ortalamalarının 37,15±12,14 olduğu, %31,9'unun ilkökul mezunu olduğu, %99,7'sinin resmi nikahı olduğu, %84,3'ünün çalışmadığı, %96,6'sının sosyal güvencesinin olduğu, %78,4'ünün sosyo-ekonomik durumunu orta düzeyde algıladığı, %75,9'unun merkezde yaşadığı belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 2. Gebelerin Obstetrik Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	Sayı	%	
Gebelik haftası	13 - 28 hafta	141	39,5
	29. hafta ve üzeri	216	60,5
Gebelik sayısı	1.gelibek	116	32,6
	2.gelibek	116	32,6
	3 ve üzeri gebelik	125	34,8
Parite	Multipar	226	62,7
	Primipar	131	37,3
Doğum şekli (n:226)	Normal	168	74,3
	Sezeryan	54	23,9
	Her ikisi de	4	1,8
Toplam	357	100,0	

Tablo 2'de araştırma kapsamındaki gebelerin obstetrik özellikleri incelenmiş olup, %60,5'inin 29 ve üzeri gebelik haftasında olduğu bulunmuştur. %62,7'si multipar olan gebelerin %34,8'i 3 ve üzeri gebelik sayısına sahiptir ve %74,3'ü normal doğum yapmıştır.

Tablo 3. Gebelerin Epidural Normal Doğumu Duyma ve Bu Konuda Bilgi Alma Durumlarının Dağılımı

Özellikler	Sayı	%	
Epidural normal doğumu duyma durumu	Evet	217	60,8
	Hayır	140	39,2
Epidural normal doğum hakkında bilgi alma durumu (n:217)	Evet	97	44,2
	Hayır	120	55,8
Toplam	357	100,0	

Gebelerin epidural doğum hakkındaki görüşleri incelendiğinde; %60,8'inin epidural normal doğumu duyduğu ve duyan gebelerin (n:217) ise %44,2'sinin epidural normal doğum hakkında bilgi aldığı belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Gebelerin Epidural Normal Doğum Konusundaki Bilgi Durumlarının Dağılımı

Bilgi durumu	Sayı	%
Epidural normal doğumun tamamını bilme		
Biliyor (Belden uyuşturularak yapılan ağrısız normal doğum)	135	37,8
Bilmiyor	221	62,2
Epidural normal doğumda ne hissedildiğini bilme*		
Biliyor (Kasılma ve basınç hissi)	70	19,6
Bilmiyor	287	80,4
Epidural normal doğumun kontrendikasyonlarını bilme*		
Biliyor (Bel bölgesinde enfeksiyon veya yanık, Kanama bozukluğu, Pıhtılaşmayı engelleyici tedavi)	66	18,5
Bilmiyor	291	81,5
Epidural normal doğumun anne üzerine etkilerini bilme*		
Biliyor (Tansiyon düşmesi, Bulantı kusma, Baş ağrısı, Bel ağrısı, Enfeksiyon, Sinirsel hasar, Memelerde odem ve doluluk, Düşük süt üretimi)	96	26,9
Bilmiyor	261	73,1
Epidural normal doğumun bebek üzerine etkilerini bilme*		
Biliyor (Meme emmede zorluk, Memenin yönünü bulmada zorluk, Sık ağlama, Uykü düzeninde bozukluk)	44	12,3
Bilmiyor	313	87,7
Toplam	357	100,0

*Bir doğru yanıt verenler biliyor olarak kabul edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan kadınların epidural doğum hakkındaki bilgi düzeyleri incelendiğinde; %37,8'inin epidural normal doğumun tanımını bildiği, %19,6'sının epidural normal doğumda ne hissedildiğini bildiği, %18,5'sinin epidural normal doğumun kontrendikasyonlarını bildiği, kadınların %26,9'unun anne üzerindeki yan etkilerini ve %12,3'ünün de bebek üzerindeki yan etkilerini doğru bildiği belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 5. Kadınların Epidural Doğum Konusundaki Bazı Görüşlerinin Dağılımı

Epidural Doğum Konusundaki Görüşler	Sayı	%
Yakınlarından epidural normal doğum yapan birinin varlığı		
Evet	91	25,7
Hayır	266	74,3
Epidural normal doğum yapmayı tercih etme durumu		
Evet	148	41,6
Hayır	209	58,4
Tercih sebebi (n=148)		
Ağrısız olması	115	77,7
Normal doğum olması	23	15,5
Uyanık halde olmak	5	3,4
Diğer	5	3,4
Toplam	357	100,0

Araştırma kapsamına alınan gebelerin %74,3'ünün yakınlarından epidural normal doğum yapanın olmadığı, %59,8'inin epidural normal doğum yapmayı tercih etmediği, tercih edenlerin ise %77,7'sinin ağrısız olması sebebiyle tercih ettiği saptanmıştır (Tablo 5).

Tablo 6. Kadınların Bazı Özellikleri İle Epidural Normal Doğum Konusundaki Bilgi Düzeyleri Karşılaştırılması (n:357)

Özellik	Epidural doğum hakkındaki bilgi düzeyi						X ²	p*
	Bilme durumu							
	Biliyor		Bilmiyor					
	Sayı	%	Sayı	%				
Yaş	17-25 yaş	45	29,4	108	70,6	1,73	0,42	
	26-33 yaş	53	36,6	92	63,4			
	34-42 yaş	19	32,2	40	67,8			
Eğitim durumu	İlkokul ve altı	40	25,8	115	74,2	27,62	0,00	
	Ortaokul	23	22,8	78	77,2			
	Lise ve üzeri	54	53,5	47	46,5			
Çalışma durumu	Çalışıyor	29	51,8	27	48,2	10,89	0,01	
	Çalışmıyor	88	29,2	213	70,8			
	Ortalamanın altı ≤ 31	68	33,2	137	66,8			
Eşin yaşı	Ortalamanın üstü > 31	47	31,5	102	68,5	0,10	0,74	
	İlkokul ve altı	25	24,3	78	75,7			
	Ortaokul	38	32,5	79	67,5			
Yaşadığı yer	Lise ve üzeri	53	39,0	83	61,0	7,25	0,02	
	Merkez	99	36,5	172	63,5			
	İlçe	14	21,5	51	78,5			
Eşin mesleği	köy	4	19,0	17	81,0	14,97	0,01	
	İşçi	69	29,0	169	71,0			
	Memur	29	55,8	23	44,7			
Epidural normal doğumu duyma	Diğer	18	27,3	48	72,7	127,70	0,00	
	Evet	99	65,6	52	34,4			
	Hayır	18	8,7	188	91,3			
Belden uyuşturularak yapılan normal doğumu duyma	Evet	108	48,9	109	50,2	72,55	0,00	
	Hayır	9	6,4	131	93,6			
Daha önce bilgi alma	Evet	69	69,7	30	30,3			87,22
	Hayır	46	18,0	210	82,0			
Epidural normal doğum yapan yakını olma durumu	Evet	48	52,7	43	47,3	23,67	0,00	
	Hayır	66	25,1	197	74,9			
Epidural normal doğum yapmayı tercih etme	Evet	85	59,4	58	40,6			78,47
	Hayır	31	14,6	182	85,4			

*Ki-Kare Testi p değeri

Ki-Kare Testi p değeri

Kadınların bazı özellikleri ile epidural normal doğum konusundaki bilgi durumları karşılaştırıldığında; gebenin eğitimi, çalışma durumu, yaşadığı yer, eşinin mesleği, epidural normal doğumu ve belden uyuşturularak yapılan doğumu daha önceden duyma, bu konuda bilgi alma, epidural normal doğum yapan yakını olma ve epidural normal doğum yapmayı tercih etme durumu arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 6).

TARTIŞMA

Sezaryen doğum oranının oldukça yüksek olduğu ülkemizde isteğe bağlı sezaryen doğumların en önemli nedenlerinden biri doğum ağrısıdır (2,15,16). Epidural analjezili normal doğum, travay sürecinde oluşan ağrıyı giderebildiği ve annenin doğum olayına katılmasını sağladığı için günümüzde en fazla kabul gören normal doğum analjezisi yöntemidir. Özellikle doğum ağrısından korktuğu için sezaryen olmak istemeyen kadınların tercih ettiği bir yöntem olmuştur (17). Sağlık Bakanlığı, Doğum ve Sezaryen Eylemi Yönetim Rehberi'nde sezaryen doğum oranlarının azaltılmasında "vajinal doğumda analjezinin teşvik edilmesi" şeklinde öneride bulunmuştur. Bu öneri doğrultusunda, normal doğumda gebelere alternatif olarak epidural analjezi seçeneği sunulmaktadır (18). Ülkemizde, isteğe bağlı olarak özel ve devlet hastanelerinde normal doğumlarda epidural analjezi kullanılmaktadır. Ancak, ne oranda kullanıldığını gösteren bir veriye ulaşılamamıştır.

Bu konuda literatürde yapılan çalışmalar araştırıldığında; doğum analjezileri ve özellikle de epidural normal doğuma ilişkin yurtdışında pek çok çalışma yapılmasına karşın (19-25), ülkemizde bu alanda yapılmış sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır (17).

Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre; gebelerin yarısından fazlasının epidural normal doğumu (%60,8) duydukları belirlenmiştir. Duyanların ise sadece %44,2'si

epidural normal doğuma ilişkin bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Başaranoğlu ve arkadaşlarının 2011 yılında yaptıkları çalışmalarında ise gebelerin %41,5'inin ağrısız doğumu duyduğu rapor edilmiştir (17). İki çalışma arasında yaklaşık üç yıllık bir süre vardır ve bu süre içerisinde epidural normal doğumu duyma oranının ilk çalışma sonuçlarına göre %50 oranında artması sevindiricidir. Bu bulgu, gebelerde epidural analjeziye karşı farkındalığın üç yıl içerisinde arttığını göstermekle birlikte, bu konuda bilgisi olduğunu ifade eden gebelerin oranının düşük olması dikkat çekicidir. Minhas ve arkadaşlarının 2003 yılında Pakistan da yaptığı, gebelerin epidural normal doğum ile ilgili bilgi, tutum ve uygulamalarını inceledikleri çalışmalarında ise katılımcıların %76'sının epidural normal doğumu bildiği saptanmıştır (19). Buna karşılık, Nabukenya ve arkadaşlarının 2013 yılında Uganda'da alt sosyoekonomik düzeye sahip multipar annelerde yaptığı bir çalışmada %93'ünün doğum analjezisi hakkında herhangi bir bilgilerinin olmadığı bildirilmiştir (24). Benzer şekilde, Hazarika ve arkadaşlarının 2013'de Hindistan'da yaptığı çalışmada ise doğum yapan kadınlarda epidural analjeziye ilişkin farkındalık durumları incelemiş ve kadınların sadece %14'ünün epidural doğum analjezisini bildiği belirlenmiştir (21). Mohamed ve arkadaşlarının (2013) 550 üreme çağındaki kadının katıldığı çalışmalarında; %32'si epidural aneztezi istemediği, sadece %13'ünün doğumlarında epidural aneztezi kullandığı, kadınların yarısından fazlasının (%53) epidural aneztezinin tanımını bildiğini ortaya koymuşlardır (20).

Epidural normal doğumu duyan gebelerin (n=97) %44,2'si epidural normal doğuma ilişkin bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Ancak bu konuda bilgisi olduğunu ifade eden gebelerin bilgi sorularına verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, bilgi düzeylerinin çok düşük olduğu görülmüştür. Gebelerin yaklaşık üçte biri epidural normal doğumun tanımını bilirken, epidural doğumda ne hissedildiği, kontrendikasyonları, anne ve bebek üzerindeki yan etkilerini bilme durumu sorgulandığında sadece beş gebeden biri doğru cevap vermiştir. Bu bulgu, gebeler tarafından epidural analjezinin yeterince bilinmediğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Burada önemli olan gebe kadınların doğru kaynaklar tarafından, yeterli düzeyde bilgilendirilerek, uygun doğum şekline yönlendirilmeleri ve doğum eyleminin sağlıklı bir anne ve bebekle sonlanması olmalıdır (26). Pakistan'da yapılan bir çalışmada, gebeler epidural analjeziden korktuklarını, ancak tam olarak bu korkunun nedenini ve özellikle anne-bebek üzerine etkilerini bilmediklerini ifade etmişlerdir (19). Bu sonuç, çalışma bulgusu ile paraleldir. Her iki çalışmadan gebelerin epidural analjezi hakkında yeterince bilgilerinin olmadığı sonucu çıkarılabilir.

Araştırmaya katılan gebelerin dörtte birinin yakınlarından biri epidural normal doğum yapmıştır. Bu durum gebelerde farkındalık yaratması açısından yararlı olabilir. Gebelerin %41,6'sı epidural normal doğum yapmayı tercih edebileceklerini ifade etmişlerdir. Bu gebelerin büyük çoğunluğunun yöntemi ağrısız olması nedeniyle tercih ettikleri görülmüştür. Mugambe ve arkadaşlarının

(2007) doğum analjezisine karşı gebelerin bilgi ve tutumlarını incelediği araştırmasında; gebelerin sadece %32,9'unun epidural analjeziyi bildiği ve normal doğumda bu yöntemi %21,8'inin tercih edebileceği raporlanmıştır (22). Hazarika ve arkadaşlarının doğum yapan annelerde yaptıkları çalışmalarında ise, %27,5'inin gelecek doğumunda epidural analjeziyi tercih edeceğini bildirilmiştir (21).

Kadınların bazı özellikleri ile epidural normal doğum konusundaki bilgi durumları karşılaştırıldığında; gebenin eğitimi, çalışma durumu, yaşadığı yer, eşinin mesleği, epidural normal doğuma ilişkin farkındalığı, bu konuda bilgi alma ve epidural normal doğum yapmayı tercih etme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre; kadının eğitim seviyesinin yüksek ve çalışıyor olması, şehir merkezinde yaşaması epidural doğum hakkındaki bilgisini olumlu yönde etkilemiştir. Kadının eğitim seviyesinin yükselmesi ve şehir merkezinde yaşıyor olması bu konuda bilgiye daha kolay ulaşabilmesi ile açıklanabilir. Pakistan'da yapılan bir çalışmada, bu araştırma bulgularına benzer şekilde eğitim ve çalışma durumu arasında anlamlı fark bulunmuştur (19).

Epidural analjeziyi "biliyor" şeklinde tanımlanan gebelerin; bu konuda bilgi alan, epidural analjezi ile doğum yapan bir tanıdığı olan kadınlar olduğu ve epidural normal doğum yapmayı tercih ettikleri görülmüştür. Epidural analjezili normal doğumların yaygınlaşmasında farkındalık ve yeterli bilginin önemli olduğu, böylece bu yöntemin tercih edilme oranının artacağı söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, gebeler arasında epidural normal doğuma ilişkin yeterli bilginin olmadığını göstermiştir. Antenatal kontrollerde gebelere epidural analjezi hakkında detaylı bilgi verilerek konforlu bir normal doğum sağlanabilir ve dolayısıyla, ağrı korkusu nedeniyle gereksiz sezaryen olma isteklerinin önüne geçilebilir. Benzer çalışmaların farklı gruplarda yapılması ve zaman içinde tekrarlanması yararlı olacaktır.

Kaynaklar

1. Yazıcı F.Ş. Epidural Analjezi İle Doğumun Travay ve Fetüs Üzerine Etkileri, Uzmanlık Tezi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, İzmir, 2009.
2. Ergöl Ş, Kürtüncü M. Bir üniversite Hastanesinde Kadınların Sezaryen Doğum Tercihlerini Etkileyen Faktörler. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi. 2014; 26-34.
3. Başara B.B, Güler C, Yentür G.K ve ark. Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2014, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Ankara, 2015: 63.
4. Taşkın L. Doğum sonu dönem. İçinde: Taşkın L, eds. Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. 13. baskı, Özyurt Matbaacılık, Ankara; 2016, s:534-553.
5. Dostbil A. Epidural Doğum Analjezisinde Düşük Doz Bupivakain'e Morfin Eklenmesinin Maternal ve Neonatal Etkileri. Uzmanlık Tezi, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Erzurum, 2006.
6. Ağrısız Doğum (Epidural). <http://www.florence.com.tr/saglik-rehberi/dogumda-epidural.html>, Erişim Tarihi: 30.07.2016
7. Ağrısız Doğum (Epidural Analjezi) Nedir?. <http://www.gophastanesi.com.tr/saglik-rehberi/guncel-saglik/anestez-i-ve-reanimasyon/agrisiz-dogum-epidural-analjezi-nedir/>, Erişim Tarihi: 30.07.2016.
8. Ertuğrul V. Gebelerde, Levobupivakain ile Epidural Doğum Analjezisinde Bolus ve Sürekli infüzyon Uygulamalarının Karşılaştırılması, Uzmanlık Tezi, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, İzmir, 2009.
9. Cambic C.R, Wong C.A. Labour Analgesia and Obstetric Outcomes. British Journal of Anaesthesia. 2010; 105(1):50-60.
10. Beyaz S.G. Santral Bloklar. [sgbeyaz.com/wp-content/uploads/2015/12/Spinal-Epidural-Kaudal.ppt](http://www.sgbeyaz.com/wp-content/uploads/2015/12/Spinal-Epidural-Kaudal.ppt) Erişim Tarihi: 23.06.2016.
11. Torlak S. Epidural Yöntemle Ağrısız Doğumda Hasta Kontrollü Analjezi ve Sürekli İnfüzyon Yöntemlerinin Karşılaştırılması. Uzmanlık Tezi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Kocaeli, 2010.
12. Yıldızhan R, Yıldızhan B, Turan T,B. Doğumda epidural analjezi. Van Tıp Dergisi. 2008; 15(4): 116-119.
13. Karaman S. Obstetrik Analjezi. İçinde: Fırat V, eds. Obstetrik Acillere Yaklaşım ve Obstetrik Anestez-i-Analjezi. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı Yayın Bürosu, İzmir; 2003, s: 23-45.
14. Arslantaş R, Arslantaş M.K, Özyuvacı E. Epidural yöntem ile yapılan doğum analjezisinde bupivakain ve levobupivakainin karşılaştırılması. Ağrı. 2012; 24(1): 23-31.
15. Şahin N.H. Seksio - Sezaryen: Yaygınlığı ve Sonuçları. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2009; 2(3): 93-98.
16. Arslan, H, Karahan N, Çam Ç. Ebeliğin Doğası ve Doğum Şekli Üzerine Etkisi. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, 2008; 1(2):54-59.
17. Başaranoğlu G, İdin K, Batmaz G, Topuz U, Uysal H, Salihoğlu Z. Doğum Analjezisi Hakkında Gebe Kadınların Tutum ve Davranışları. Bezmialem Science. 2014; 2: 65-70.
18. Doğum ve Sezaryen Eylemi Yönetim Rehberi, T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Ankara, 2010: 9-10.
19. Minhas M.H, Rehana, Afshan G, Raheel H. Knowledge, attitude and practice of Parturient regarding Epidural Analgesia for Labour in a university hospital in Karachi. J Pak Med Assoc. 2005; 55(2): 63-66.
20. Mohamed H.F, Alqahtani J, Almobaya N, Aldosary M, Alnajay H. Women's Awareness and Attitude toward Epidural Analgesia. Journal of Biology, Agriculture and Healthcare. 2013; 3(6): 46-52.
21. Hazarika R, Rajkhowa T, Parua S. Awareness of epidural labor analgesia among postpartum woman at guwahati medical college: A Cross-sectional Study. International Journal of Advanced Health Sciences. 2016; 2(10): 1-5.
22. Mugambe J.M, Nel M, Hiemstra L.A, Steinberg W.J. Knowledge of and attitude towards pain relief during labour of women attending the antenatal clinic of Cecilia Makiwane Hospital, South Africa. SA Fam Pract. 2007; 49(4): 16.
23. Mung'ayı V, Nekyon D, Karuga R. Knowledge, attitude and use of labour pain relief methods among women attending antenatal clinic in Nairobi. East African Medical Journal. 2008; 85(9): 438-441.
24. Nabukenya M.T, Kintu A, Wabule A, Musingo M.T, Kwizera A. Knowledge, attitudes and use of labour analgesia among women at a low-income country antenatal clinic. BMC Anesthesiology. 2015; 15(98): 1-6.
25. Naithani U, Bharwal P, Chauhan S,S, Kumar D, Gupta S, Kirti. Knowledge, attitude and acceptance of antenatal women toward labor analgesia and caesarean section in a medical college hospital in India. Journal of Obstetric Anaesthesia and Critical Care. 2011; 1(1): 13-20.
26. Gözükara F, Eroğlu K. İlk doğumunu yapmış kadınların (primipar) doğum şekline yönelik tercihlerini etkileyen faktörler. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi. 2008; 32-46..

<http://edergi.cbu.edu.tr/ojs/index.php/cbusbed> isimli yazarın CBU-SBED başlıklı eseri bu Creative Commons Atıf-Gayriticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

